

GYS

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

GÖREVDE YÜKSELME

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

İLÇE NÜFUS MÜDÜRÜ

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

Komisyon

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI İLÇE NÜFUS MÜDÜRÜ GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

ISBN 9786258789294

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2026, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız;

İçişleri Bakanlığı İlçe Nüfus Müdürü Görevde Yükselme Sınavlarına Hazırlık Konu Anlatımlı Soru Bankası kitabımız yayınlanan sınav konularına uygun konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır.

Yayınımızda yer alan konuların baskı tarihinden sonraki güncellemelerine ve konulardaki ek formlara erişebilmek için dış kapakta yer alan QR kodu okutunuz. Yayınımızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testler ile pratiğe ilişkin çok sayıda örneğe yer verilmiştir. Anlatılan konuların zihinde somutlaşması için konuların arasına yazar notları, şemalar ve tablolar da eklenmiştir. Kitabımızda, daha önceki sınavlarda sorulmuş olan soru ve çözümler ilgili konuların arasına yerleştirilmiştir. Okuyucuların toplam iş yükü gözetilerek, öz ve net bilgilerden uzaklaşmadan, güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınınızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz.

Kitaba ilişkin sorularınızı yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538-5949240 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

PEGEM Akademi Yayıncılık

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm: Türkçe ve Dilbilgisi	1
2. Bölüm: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi.....	77
3. Bölüm: T.C. Anayasası.....	175
4. Bölüm: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu	223
5. Bölüm: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	269
6. Bölüm: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	280
7. Bölüm: 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun.....	288
8. Bölüm: 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu.....	292
9. Bölüm: İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği	297
10. Bölüm: İçişleri Bakanlığı Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği.....	308
11. Bölüm: Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği	316
12. Bölüm: İçişleri Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği.....	326
13. Bölüm: Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	333
14. Bölüm: 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	347
15. Bölüm: 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu.....	361
16. Bölüm: Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelik	369
17. Bölüm: 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun....	375
18. Bölüm: 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu	385
19. Bölüm: Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilatı, Görev ve Çalışma Yönetmeliği.....	398
20. Bölüm: İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliği.....	418
21. Bölüm: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu	430
22. Bölüm: 4722 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun.....	538
23. Bölüm: 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu	543
24. Bölüm: Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	553
25. Bölüm: Adres Kayıt Sistemi Yönetmelik	575

26. Bölüm: 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu	584
27. Bölüm: Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği	603
28. Bölüm: Evlendirme Yönetmeliği	619
29. Bölüm: 6545 sayılı Harcırah Kanunu	633
30. Bölüm: 7201 sayılı Tebligat Kanunu	647
31. Bölüm: Nüfus Kütüklerinin Yenilenmesine İlişkin Yönetmelik	660
32. Bölüm: Türkiye’de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelik....	668
33. Bölüm: Kimlik Paylaşım Sistemi Yönetmeliği	674
34. Bölüm: Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik	681
35. Bölüm: Türk Medeni Kanunu’nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük.....	693

SÖZCÜKTE ANLAM

SÖZCÜĞÜN ANLAM ÖZELLİKLERİ

Sözcükler, metinlerin temel yapı taşıdır. Dolayısıyla metnin -ya da bir konuşmanın- anlaşılması için sözcük anlamlarının iyi bilinmesi gerekir. Dilimizde bazı sözcükler tek bir kavramı karşılarken bazıları ise birden çok anlamı karşılar.

Tek anlamlı sözcükler: Sadece bir kavramı karşılayan sözcüklerdir. Bu sözcüklerin başka anlamlara gelebilecek kullanımı yoktur.

Örnek

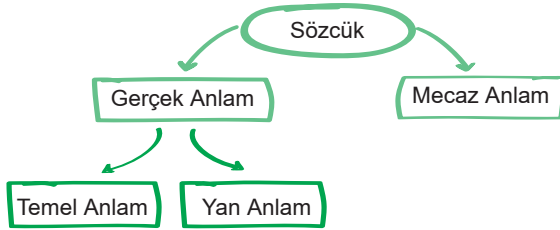
“Kaldırım, testere, tencere” sözcüklerinin tek anlamı vardır.

Çok anlamlı sözcükler: Kullanıldığı yere ve duruma göre birden çok anlam kazanabilen sözcüklerdir.

Örnek

“Ağız” sözcüğü, kullanıldığı yere göre birçok anlam kazanabilir: İnsan ağızı, mağara ağızı, yol ağızı, Karadeniz ağızı vs.

Dilimizde sözcüklerin kullanıldıkları cümleye göre kazandıkları farklı anlamlara “yan anlam” ya da “mecaz anlam” denir.

Gerçek Anlam:

Gerçek anlam, sözcüğün temel ve yan anlamlarını içerir. Dolayısıyla sözcüğün gerçek anlamları birden fazla olabilir.

Temel Anlam:

Bir sözcük tek başına kullanıldığında akla gelen ilk anlamına temel anlam denir. Temel anlam, en yaygın anlamdır. Sözlüklerde ilk olarak temel ya da en yaygın anlam açıklanır.

- Adamın kocaman ama estetik görümlü bir ağız vardı.
- Ormanda ateş yakmak oldukça tehlikeli ama sık rastlanan bir davranıştır.

Yan Anlam:

Bir sözcüğün temel anlamıyla ilişkili olarak kazandığı diğer anlamlardır.

- Mağaranın ağız o kadar küçüktü ki içeri ancak bir çocuk girebiliyordu.
- Çocuğun ateşini bir türlü düşüremiyorlar.

Pür Dikkat

“Yan anlam” ile “temel anlam” arasında herhangi bir şekilde (biçimsel benzerlik, ortak işlev, aynı maddeden oluşması...) ilgi kurulabilmelidir.

Örnek

- Mağaranın ağız o kadar küçüktü ki içeri ancak bir çocuk girebiliyordu. (“Mağaranın ağız” ile yemeye, içmeye ve ses çıkarmaya yarayan organ olan “ağız” arasında biçimsel olarak bir benzerlik kurulmuştur.)
- Çocuğun ateşini bir türlü düşüremiyorlar. (“Çocuğun ateşi” ile nesnelerin tutuşmasıyla beliren “ateş” arasında bir ısı ortaklığı vardır.)

Mecaz Anlam:

Sözcüğün gerçek anlamından (temel anlamından ve yan anlamından) uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlardır. Bir başka ifadeyle mecazlar, bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda, başka bir sözcüğün yerinde kullanılan sözlerdir.

- Bu mahallede onun gibi ağız bozuk birini daha görmedim. (Bu cümledeki “ağız bozuk” söz öbeğinde kullanılan “ağız” sözcüğü; kendi anlamının dışında, küfürbaz anlamında, karşımıza çıkmaktadır.)
- Yeni seçilen muhtar, ilk toplantısında çok ateşli konuştu. (“Ateşli” sözcüğü “heyecanlı, coşkulu” anlamında kullanılmış; sözcük, anlamının dışına çıkmıştır.)

Temel anlam (TA), yan anlam (YA) ve mecaz anlamla (MA) ilgili aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

Yol:

- Çocuk, evin yolunu sordu. (TA)
- Mahallemizin yolu nihayet asfaltlandı. (YA)
- Bu soruyu farklı bir yolla da çözebiliriz. (MA)

Kafa:

- Kafan, hâlâ omuzlarının üzerinde duruyor. (TA)
- Fazla zorlayınca çivinin kafası koptu. (YA)
- O adam, zaten kafasızın tekidir. (MA)

Büyük:

- Uzun bir yolculuktan sonra büyük bir evin önünde durduk. (TA)
- Benim öğrencilerim, büyüklerine karşı saygıda kusur etmez. (YA)
- Büyük düşünenler, toplumlarına her zaman bir şeyler kazandırmıştır. (MA)

Pür Dikkat

Sınavlarda "temel anlam" ve "yan anlam" ayrımı sorulmamış, nadiren de olsa "gerçek anlam" ve "mecaz anlam" ayrımı sorulmuştur. Böyle bir soruyla karşılaşıldığında, seçenekler arasında yan anlamda kullanılmış sözcükler de verilebileceği için dikkatli olunmalıdır. Yan anlam, temel anlamla bir şekilde ilişkilidir ve gerçek anlam sayılır. Oysa mecaz anlam tamamen düşsel, gerçek dışı bir anlamdır.

Gerçek ve mecaz anlamlı sözcük sorularında çeldirici olarak yan anlamda kullanılmış sözcükler verilir.

Bazı sorularda geçen "düşsel öge" kavramı da mecaz anlamla ilgilidir.

Terimsel Anlam:

Bir bilim, sanat, spor ve meslek dalıyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan sözcüklere terim anlamlı sözcükler denir.

- ⊙ Açık, üçgen, dikdörtgen → Matematik
- ⊙ Roman, öykü, kafiye, aruz → Edebiyat
- ⊙ İsim, kök, gövde, fiil → Dil bilgisi
- ⊙ Pota, minder, skor → Spor
- ⊙ Dava, mahkeme, yargıç → Hukuk

Soyut-Somut Anlam

Somut Anlamlı Sözcükler: Beş duyudan herhangi biriyile algılanabilen kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Örnek

Hava, su, toprak, ağaç, deniz, masa, sandalye...

Soyut Anlamlı Sözcükler: Beş duyu ile algılanamayan, zihinde tasarlanan kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Örnek

Sevgi, umut, adalet, özgürlük, mutluluk, heyecan, aşk...

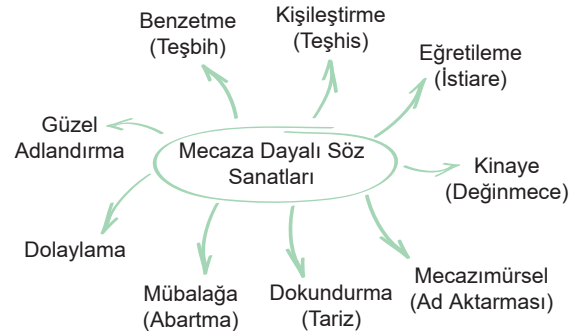
Nitel-Nicel Anlam

Nicel Anlamlı Sözcükler: Varlıkların ölçülebilir, sayılabilir özelliklerini gösteren sözcüklerdir.

- ↳ Geniş bahçeli bir ev aldı İstanbul'da ve emekli olunca oraya taşındı. (alan ölçüsü)
- ↳ Uzun bir moladan sonra yolcular tekrar araçlara bindiler. (zaman ölçüsü)
- ↳ Yüksek bir maaşla yeni işine başladı. (sayı-para ölçüsü)

Nitel Anlamlı Sözcükler: Varlıkların ölçülemeyen, sayılamayan özelliklerini gösteren sözcüklerdir.

- ↳ Onun babası çok geniş biridir, hiçbir şeye kolay kolay kızmaz. ("rahat" anlamında)
- ↳ Uzun etme işte, bu iş bugün bitecek dedim sana. ("nazlanma, direnme" anlamında)
- ↳ Yüksek hedeflere ulaşmak, çok fedakârlık gerektirir. ("ulaşılması güç" anlamında)

SÖZ SANATLARI

NOT

Kırım Savaşı'nda Selimiye Kışlası'nda yaralıları tedavi eden Florence Nightingale (Lambalı Kadın) (Dünyanın ilk hemşiresi) görev yapmıştır.

- Osmanlı Devleti bu savaş esnasında ilk kez telgrafi kullanmıştır.
- Osmanlı Devleti kendisine yardım eden devletlerin ordularının masraflarını karşılamak için ilk kez İngiltere'den dış borç almıştır.

1877 - 1878 OSMANLI - RUS SAVAŞI (93 HARBİ) VE AYASTEFANOS - BERLİN ANTLAŞMALARI

- Rusya'nın Panslavizm politikası ve sıcak denizlere inme isteği.
- 1876 İstanbul / Tersane Konferansı ve Londra Konferansı'nda yabancı devletlerin azınlıkların haklarının korunmasına yönelik taleplerinin reddedilmesi savaşın nedenleri arasında yer alır.
- Kafkas Cephesi'nde Gazi Ahmet Muhtar Paşa'nın direnişine rağmen Ruslar, Erzurum'a girmişlerdir. Bu cephede direnişi ile Nene Hatun simge hâline gelmiştir. Balkan Cephesi'nde Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa'nın direnişini kıran Ruslar Edirne'ye girmişler. Bunun üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kalmıştır.
- Savaş sonunda 1878 Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması yapılmış fakat, **İngiltere kabul etmediği için onun yerine 1878 Berlin Antlaşması yapılmıştır. Antlaşmaya göre:**
 - Bulgaristan üç bölgeye ayrıldı.
 - Ermenilerin yaşadığı yerlerde ıslahat yapılması kararlaştırıldı.
 - Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsız olmasına karar verildi.
 - Kars, Ardahan ve Batum Ruslara bırakıldı, Doğu Beyazıt Osmanlı Devleti'nde bırakıldı.
 - Osmanlı'nın Rusya'ya 800 milyon ruble savaş tazminatı ödemesi kararlaştırıldı.
 - Bosna - Hersek Osmanlı toprağı sayılacak, fakat yönetimi geçici olarak Avusturya'ya bırakıldı.

NOT

- Savaşı bahane eden II. Abdülhamit, meclisi kapatmıştır.
- Ayastefanos Antlaşması yerine Berlin Antlaşması yapıldığı için bu antlaşma geçersiz bir antlaşmadır.
- Berlin Antlaşması ile Ermeni meselesi ilk kez uluslararası boyut kazanmıştır. Ermeni sorununun, uluslararası bir konu hâline gelmesinin hangi antlaşmada olduğuna dair bir soru gelmesi hâlinde seçeneklerde Ayastefanos ve Berlin antlaşmaları beraber verilmiş ise Ayastefanos seçeneğini işaretlemek daha doğru olacaktır.

İngiltere ağır hükümler içeren Ayastefanos Antlaşması'nı kendi siyasi çıkarlarına aykırı görmüş bu kapsamda Osmanlı Devletinden de tavizler kopartarak yeni bir kazanım elde etmeye çalışmıştır. Siyasi ve mali açıdan önemli kayıplar yaşayan Osmanlı Devleti'ne Ayastefanos Antlaşması'nın değiştirilmesi karşılığında Kıbrıs'ın yönetiminin kendisini bırakılmasını teklif etmiştir. Böylelikle Osmanlı Devleti'ni, Rusya'dan gelebilecek tehlikelere karşı koruyacağını ifade etmiştir. İngiltere, Kıbrıs'ın yönetimini Ayastefanos Antlaşması hükümlerini değiştirmesi karşılığında ele geçirmiştir.

1897 GİRİT SORUNU VE HALEPA FERMANI

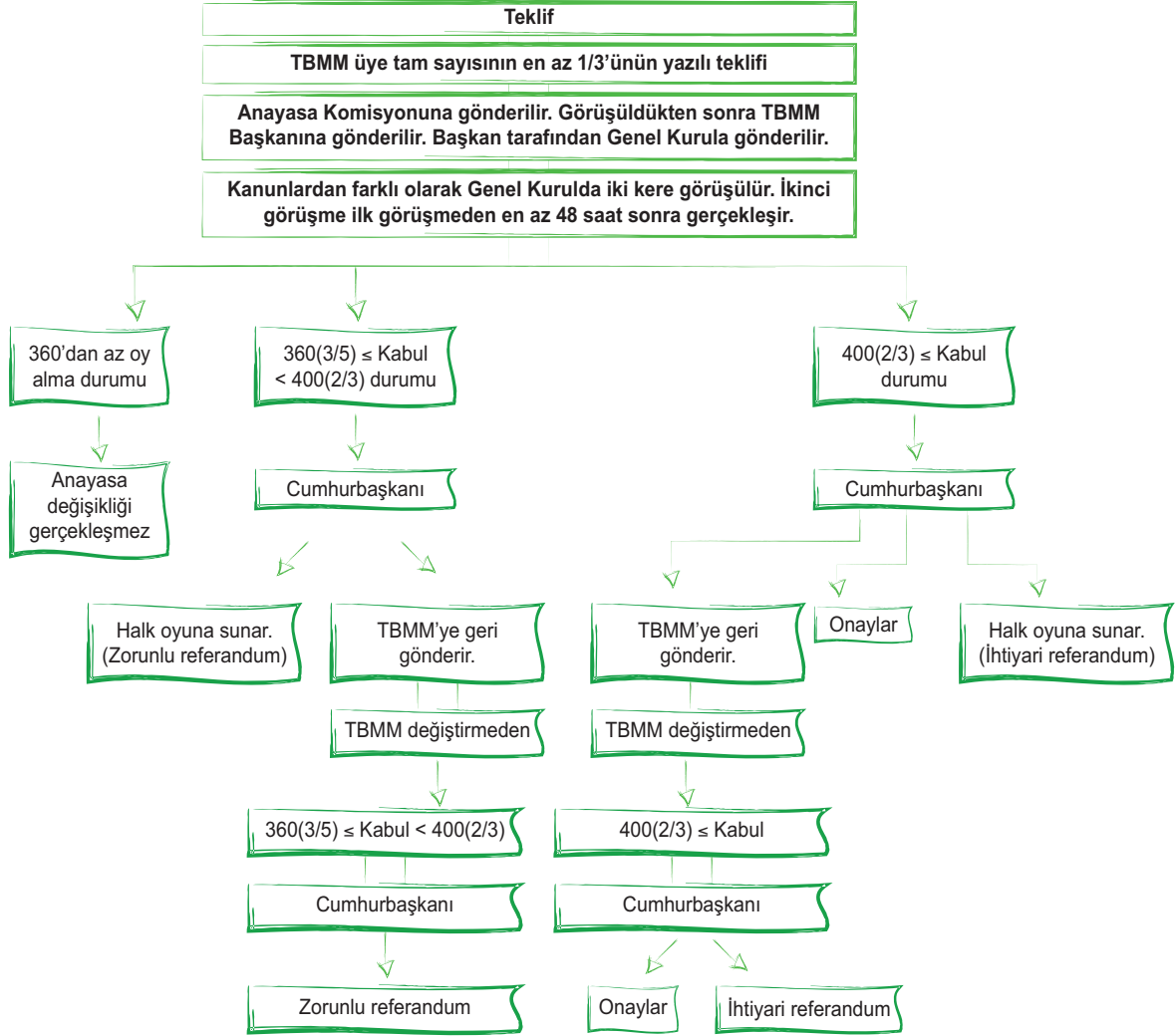
Yunanistan ile birleşmeyi isteyen bazı Girit ahalisinin çıkardığı isyanlar neticesinde yayımlanan Halepa Antlaşması ile Girit'e özerklik verilmiştir (1868). Abdülaziz zamanında yayımlanan ferman Girit'te yaşanan sorunların sona ermesine sebep olmamış ve isyanlar devam etmiştir. İkinci Abdülhamit Dönemi'nde ise 1878'de Hâlepa Antlaşması yapılmıştır. Antlaşmanın özellikleri şunlardır:

- Girit, padişah tarafından atanan bağımsız vali ve komutan tarafından yönetilecek,
- Valinin bir Müslüman bir de Hristiyan yardımcısı olacak,
- Türkçe ve Rumca iki resmî dil olacak,
- Bölge halkı bazı vergilerden muaf tutulacak,
- Halk tarafından oluşturulan genel meclis bölge sorunlarını çözecektir.

NOT

Bu ferman Giritli Rumların, Yunanistan'a katılma konusunda isteklerini daha da artırmıştır.

Anayasanın Değiştirilmesi

VI. TBMM'NİN GÖREV VE YETKİLERİ

A. Görev ve Yetkileri

- ✓ Kanun çıkarmak, değiştirmek ve kaldırmak
- ✓ Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek
- ✓ Uluslararası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak
- ✓ Para basılmasına karar vermek
- ✓ Genel ve özel af ilanına karar vermek (Orman yakmak, ormanları tahrip etmek gibi orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz.)
- ✓ Cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcılarının ve bakanların Yüce Divan'da yargılanmasına karar vermek **(2017 Değişikliği)**.
- ✓ Savaş ilan etmek ve barışa karar vermek
- ✓ Erken seçim veya ara seçime karar vermek
- ✓ Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar vermek

- ✓ Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen olağanüstü hâli onaylamak, kaldırmak veya uzatmak
- ✓ TBMM iç tüzüğünü yapmak veya değiştirmek
- ✓ Milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar vermek
- ✓ Milletvekilliğinin düşürülmesine karar vermek
- ✓ TBMM Başkanını seçmek
- ✓ Kamu başdenetçisini seçmek **(2010 Değişikliği)**
- ✓ TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
- ✓ Yabancı ülkelere asker göndermek veya yabancı askerlerin ülkede kalmasına izin vermek
- ✓ Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) üyelerini seçmek
- ✓ Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Yargıtaydan üç, Danıştaydan bir, serbest avukatlar ve hukukçu öğretim üyelerinden üç üye seçmek **(2017 Değişikliği)**
- ✓ Sayıştay başkan ve üyelerini seçmek (Sayıştay Kanunu'na göre)

YARGI

